

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2465
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.400

Nova mobilizacija v Italiji

Na severnem abesinskem bojišču so se pričele nove abesinske napadalne akcije - Pred izpraznitvijo Makale - Italijanske priprave za poizkus odločilne ofenzive na jugu - Priprave za zračni napad na Adis Abebo

LONDON, 9. januarja. Reuterjev urad poroča iz Abesinije, da so pričele abesinske čete nove napade na italijanske položaje na severni fronti. Boji so se pričeli zlasti v Tembjenu, kjer se je Abesincem posrečilo potisniti Italijane iz dosedanjih pozicij in zavzeti nekatere strateško važne točke. Razen tega se pa Abesinci pripravljajo za prihodnje dni na novo ofenzivo in zlasti na generalni napad na Makalo. Pa tudi Italijani se pripravljajo, kakor izgleda, na nove akcije. Italija hoče z vso naglico doseči čim večje vojaške uspehe v Abesiniji, zlasti na jugu. V ta namen je Italija te dni mobilizirala posebno alpsko divizijo, ki je sedaj deloma že na potu v vzhodno Afriko. Prav tako se odpošilja v vzhodno Afriko tudi nova konjeniška divizija.

Vse te okrepitve gredo na južno fronto, kjer hoče Italija pričeti veliko in odločilno ofenzivo, da bi osvojila ona ozemlja, ki bi jih hotela pridobiti za kolonizacijo svojih ljudi. Prav tako ji gre tudi za zvezo med Somalijo in Eritrejo. Ofenziva se zaradi tega ne bo pričela samo na jugozahodu, ampak tudi na jugovzhodu. V tem času bo pa maršal Badoglio izvedel pregrupacijo čet na severnem bojišču. Zatrjuje se, da bo izpraznil Makalo, katere sedaj ni več mogoče držati, ter bo umaknil čete na črto Aksum—Adua—Adigrat.

Med tem časom se vrše na obeh frontah italijanski letalski napadi. Reuter poroča iz Berbere, da so v bližini meje angleške Somalije bombardirali italijanska letala studence pri Budali in pobila pri tem 15 Abesincev. Italijanska letala mečejo še dalje letake s podpisom generala Graziana, v katerih pravijo: »Ubili ste našega letalca proti predpisu mednarodnega prava. Pričakujte naše represalije.« Drugi letaki so podpisani, kakor se zatrjuje, po italijanskem ministrskem predsedniku in diktatorju Mussoliniju. V teh letakih pravijo Italijani Abesincem, da prihajajo za to, da uvedejo pravičen in dober režim. Pri metanju teh letakov so Abesinci v bližini Dagaburja zopet sestrelili neko italijansko letalo. Dva letalca sta bila pri tem ubita, tretji pa je po padcu letala na tla skušal pobegniti, a so ga Abesinci, ker na klice ni hotel obstati, ustrelili.

Sicer pa je zlasti na južnem bojišču mala deževna doba onemogočila vsaj enkrat večje akcije. Zaradi tega na južnem bojišču ni nobenih posebnih dogodkov. Le na meji angleške Somalije in Abesinije je nastal incident, za katerega se pa zatrjuje, da ne bo imel večjih posledic. V bližini meje sta dve italijanski letali bombardirali abesinske vasi, ki leže že na angleškem ozemlju. Po uradnih vesteh to bombardiranje ni zahtevalo človeških žrtev. Italijanski letalci so se očitno zmotili, ker so mislili, da gre za abesinsko, in ne za angleško ozemlje.

Iz Adis Abebe poročajo, da vrše Ita-

lijani na jugu pregrupacijo svojih čet. Italijani so zapustili večino izpostavljenih postojank v Ogadnu, da izravnajo svojo fronto. Italijanska fronta poteka sedaj od Ualuala preko Gerlogubija, Gorahaja, Kubavana na Jed in na Dolo. Abesinci so že zasedli po Italijanih izpraznjene položaje in vrše prav tako, kakor Italijani, priprave za nove spopade.

RIM, 9. januarja. Italijani pošiljajo v vzhodno Afriko zopet nove čete. Iz Napolja sta odplula predvčeršnjim dva velika parnika, prvi z 2500, a drugi s 4000 vojakov, podčastniki in častniki, obenem s štabom nove divizije, kateri ti vojakci pripadajo. Slovesa na pomolu se je udeležil tudi prestolonaslednik s svojim spremstvom. Vkreavanje fašistične divizije »Tevere« je že končano in pride sedaj na vrsto alpska divizija »Val Pusterija«. Včeraj je odšel njen drugi transport iz Neaplja.

Poostritev sankcij ni potrebna

Zanimive informacije „Manchester Guardian“ o stališču Anglije

LONDON, 9. januarja. »Manchester Guardian« objavlja zanimiv članek v zvezi z italijansko-abesinskim sporom in sklepom angleške vlade, ki se mora še napraviti glede dobave petroleja Italiji. V članku se zatrjuje, da sklep angleške vlade še ni bil napravljen, vendar je gotovo, da se Anglija ne bo upirala razširitvi sankcij, ako bo na to pristal soglasno ves svet Društva narodov, predvsem pa ako na to pristane Romuni in Rusija, ki prideta v Evropi edini v poštev za dobavo petroleja Italiji. Kar tiče same razširitve sankcij, zastopa list miš-

RIM, 9. januarja. Danes je izšel v »Gazetta Ufficiale« nov dekret o mobilizaciji, po katerem se vpoklicujejo vsi letalski častniki letnika 1907 in pripadniki ženije letnikov 1907 do 1914. Vsak čas se pa pričakuje tudi mobilizacija vseh rezervistov letnikov 1908 do 1914. Iz teh priprav se da sklepati, da pripravljajo italijansko vrhovno vojaško vodstvo nove napore, da se vojna proti Abesiniji nadaljuje in ne prekine pred dosego uspehov.

RIM, 9. januarja. Te dni je bilo odposlanih v vzhodno Afriko 100 modernih trimotornih bombarderskih letal. Italijani pripravljajo velik letalski napad na Adis Abebo. Pri tem bodo uporabljali tudi strupene pline. Obenem pripravljajo Graziani, ki ima sedaj že 80 tisoč mož, novo ofenzivo v smeri proti Adis Abebi, dočim bo na severu Makala izpraznjena.

ljenje, da je finančni položaj Italije tak, da ji ne bo mogoče dolgo vzdržati in so v tem oziru zadostne že dosedanje sankcije. Razen tega onemogoča sedaj v Abesiniji nastalo deževje vsako večjo akcijo italijanske vojske in bo tudi to doprineslo k temu, da Italijani ne bodo dosegli tistih ciljev, katere hočejo doseči. List meni, da ne bi bilo treba razširiti sankcij na petrolej, ker to ne bi bilo le nepotrebno, ampak bi se s tem lahko izzvali nevarni zapletljajev.

Obletnica rimskega sporazuma

Komentarji francoskih listov o prijateljstvu med Francijo in Italijo

PARIZ, 9. januarja. Ob obletnici podpisa francosko-italijanskega sporazuma v Rimu objavljajo pariški listi uvodnike, ki posebno poudarjajo francosko-italijansko prijateljstvo. Posebno se naglašajo položaj Italije v Evropi. Naglašajo se, da bi nagla rešitev italijansko-abesinskega spora bila nujno potrebna za ustvaritev skupne evropske mirovne fronte. Na vprašanje, ali je Italija sedaj pripravljena pristati na mirovna pogajanja, odgovarja »Matin« zatrdljivo in pravi: »Francoski poslanik v Rimu de Chambrun bo sporočil Lavalu za časa svojega prihoda v Pariz zelo važne vesti. Sigurno je, da je na vidiku nov mirovni načrt. V Rimu so še vedno prepričani, da je Francija poklicana, da izvrši odločilno misljo. De Chambrun bo izročil ministrskemu predsedniku osnovni načrt za bodoči mirovni sporazum.« »Petit Parisien« pa piše, da je Italija zahtevala kot pogoj za italijansko-angleško-francosko sodelovanje, da

se priznajo italijanski interesi v vzhodni Afriki. V Stresu ustvarjena fronta bo prišla šele takrat do veljave, kadar bo spor z Abesinijo rešen v smislu italijanskih interesov. Levičarski listi pa prehajajo enostavno preko te obletnice. Edino »Ere Nouvelle« pripominja, da je Mussolini pripravljen skleniti mir in opozarja na pomen angleške politike v italijansko-abesinskem sporu. List upa, da bo Eden ustvaril boljšo podlago za mir, kakor jo je skušal ustvariti njegov prednik.

PARIŠKI SPORAZUM.

RIM, 9. januarja. Vest, da je med Francijo in Anglijo bil sklenjen vojaški sporazum, je vzbudila v Italiji vznemirjenje, zlasti tudi v tisku. Italijanski listi pišejo, da o tem sporazumu niso bila izdana nobena poročila niti s strani Francije niti s strani Anglije, je pa gotovo, da je baziran le na določilih pakta Društva narodov.

Rojstni dan Nj. Veličanstva kraljice Marije

Danes praznuje vsa Jugoslavija od skrajnega juga do severa in vzhoda do zahoda rojstni dan Nj. Vel. kraljice-matere Marije. Petnajst milijonov državljanov se klanja pred njo v svojih najglobljih, z najvišjo ljubeznijo in spoštovanjem prežetih mislih. Klanja se ljudomili vladarici, junaški družici velikega pokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja in dobri materi našega mladega vladarja, Nj. Vel. kralja Petra II. Malokatero ženo na vladarskem prestolu je zadela tako bridka usoda, kakor je ujo predlanske jeseni, toda tudi malokatera druga je s takim junaštvom, ki ga je občudoval ves svet, vzdržala tak strašni udarec. Z njo smo pa trpeli mi vsi in čutimo z njo ter bomo čutili vedno. Ko se ji danes klanjamo ob rojstnem dnevu, ji znova prisegamo neomajno ljubezen, vdanost in zvestobo. Živelo Nj. Vel. kraljica-mati Marija!

Z nepopisno ljubeznijo se je naš narod oklenil svoje kraljice-matere Marije, odkar jo je z narodom vred zadela predlanskim tako strašna nesreča. Naši iskreni in vroči občutki do nje pa so prišli do mogočnih izrazov na njen današnji rojstni dan. Naš obmejni Maribor v tem pogledu ni zaostajal za drugimi kraji naše države in je zelo svečano proslavil velik življenjski dogodek svoje kraljice-matere Marije. Na vseh državnih in samoupravnih ter cerkvenih poslopijih so razobesili državne zastave, v cerkvah pa so bile molitve za njeno in njenega naroda srečo. Glavno slovesno cerkveno opravilo je bilo ob 9. uri v stolnici. Pontifikalno mašo jebral ob asistenci številne duhovščine lavantinski vladika g. dr. Tomažič. Pela sta pri maši cerkveni zbor in zbor bogoslovcev. Slovesnega cerkvenega opravila v stolnici so se udeležili predstavniki vseh državnih, vojaških in avtonomnih oblastev, kakor tudi predstavniki številnih nacionalnih, kulturnih, gospodarskih in stanovskih organizacij. Slovesna cerkvena opravila so bila danes dopolnena tudi v hramih drugih veroizpovedi. Tako je obmejni Maribor svečano in dostojno proslavil rojstni dan Nj. Vel. kraljice-matere Marije.

Spor med sovjeti in Urugvajem

ŽENEVA, 9. januarja. Sovjetska vlada je izročila generalnemu tajništvu Društva narodov pritožbo proti južnoameriški republiki Urugvaju zaradi prekinitve diplomatskih odnosov z Moskvo. Urugvajska vlada je, kakor znano, prekinila s sovjetsko normalne odnose in izgnala sovjetskega poslanika skupaj z vsem osebjem. Ta svoj korak je utemeljila s tem, da je bilo sovjetsko poslanništvo v Montevideu centrala komunistične propagande ne samo za Urugvaj, ampak za vso Južno Ameriko. Od tu je bila organizirana tudi zadnja komunistična, a zatrta revolucija v Braziliji. Urugvajska vlada izjavlja zaradi tega, da je sovjetska diplomacija istovetna s komunistično akcijo. Proti temu se je sedaj sovjetska vlada pritožila v Ženevi in bo vsekakor zanimivo, kako se bo ta spor zaključil.

BELGIJSKI KRALJ DOMA.

BRUSELJ, 9. januarja. Belgijski kralj Leopold III. se je vrnil iz Anglije. Uradno poročajo, da se je mudil kralj v Angliji 10 dni kot gost nekega svojega bivšega šolskega tovariša.

Volilni boj v obmejnem št. Ilju

Edina in prava zastopnica občinskih interesov je kompromisna kmetsko-delavska lista z nosilcem Hamrom — Ogabna volilna gonja pristašev JRZ-iste

Po združitvi bivših občin št. Ilj, Cerkica, Dobrenje, Ceršak in Sladki vrh v veliko obmejno občino št. Ilj v Slov. goricah so pričeli nemški hujškači in sovražniki našega nacionalnega življa ob severni meji kaj kmalu s svojim razdiralnim delom. Takoj po komasaciji so nemreč občutili, da bo novi občinski odbor v št. Ilju radikalno prekrizal vse njihove zahrbtne načrte in račune ter da bo prej ko slej tudi temeljito obračunal z njihovo grešno in sovražno miselnostjo. Kako objestno so nastopali, naj nam služi za primer, da so prišli korporativno lanskopomlad na ustanovni občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda na Sladkem vrhu in ob tej priliki javno zahtevali od tamkajšnjega šolskega upravitelja, naj govori tudi nemški, češ, da slovenski ne razumejo. Skratka, nemškim hujškačem s Sladkega vrha ni bil simpatičen št. Ilj, bolj jim je prijala občina Velka, ki je v pretežni večini nemška vsaj po svoji miselnosti. Odveč pa bi bilo povdarjati gospodarske koristi, ki bi jih imel Sladki vrh, če bi bil ostal priključen št. Ilju, kakor jih bo imel sedaj, ko je priključen pasivni občini Velka. Da se je bivši šentiljski občinski odbor boril proti odcepitvi Sladkega vrha, ni storil s tem nič drugega, kot svojo sveto nočlonalno dolžnost. Odcepitev se je izvršila proti njegovi volji v veliko zadovoljstvo vseh obmejnih nemških hujškačev.

Po odcepitvi Sladkega vrha pa se je na lastno željo priključila veliki šentiljski občini Kaniža, ki se je odcepila od občine Pesnica. Po § 9. zakona o občinah bi bile morale biti po teh spremembah takoj, najpozneje pa v treh mesecih razpisane nove občinske volitve v št. Ilju, na Velki in v Pesnici. Volitev pa politična oblast ni smatrala za potrebne, ker so bili odborniki s Sladkega vrha kompirani v občinski odbor Velke, odborniki Kaniže pa v občinski odbor št. Ilja. S tem je bila zadeva sprememb spravljena z dnevnega reda.

NOVO RAZDIRALNO DELO.

Šentiljski občinski odbor, ki je predstavljal lepo homogenost in ki je zastavil vse svoje moči za čim lepši napredek velike obmejne šentiljske občine, je sredi njegovega stvarnega dela in pametnega gospodarstva zatekla sprememba režima. Po ustanovitvi krajevene organizacije JRZ v št. Ilju so si njeni pristaši nadeli prvo in najvažnejšo dolžnost, obnoviti in pogreti zadevo komasacije ter razpisati nove občinske volitve. Motiv, ki je pristaše šentiljske JRZ privedel do tega koraka je čisto političen. Ne ozira se na dejstvo, da nas obmejni politični prepri postavlja v slabo luč sosedom, da moralno slabe naš obmejni živeli, da ovirajo v današnjih kritičnih in težavnih časih naš obmejni gospodarski napredek, da povzročajo še večje nezadovoljstvo med itak že skrajno nezadovoljnim obmejnim ljudstvom, ki se čuti zelo zapostavljenega in neupoštevane skrajno slabih in obupnih razmer, v katerih životari obmejno prebivalstvo, je JRZ forsirala nove volitve, češ, da je bila kandidatna lista pri zadnjih volitvah sestavljena po želji JNS. Kako podla in nizkotna ter namenu samemu sebi služeca je ta motivacija pristašev JRZ in kako ponižujoča za poštenost našega obmejnegaljudstva, zlasti pa za šentiljske občane, je najvernejši dokaz to, da je bila kandidatna lista pri zadnjih volitvah v št. Ilju kompromisna in da so bili v bivšem občinskem odboru večinoma odborniki sedanjega politične krajevene organizacije JRZ z župnikom, duhovnim svetnikom g. Vračkom na čelu.

Stari šentiljski občinski odbor je deloval v korist in napredek občine solidarno, vselej in ob vsaki priliki, predpostavljajoč samo gospodarske in nacionalne interese obmejnegal št. Ilja, nikdar in nikoli pa političnih. Pri agitaciji za nove volitve pa je smatrala JRZ za nujno

potrebno, da zruši vso homogenost, ves ugled in vse poštenje bivšega občinskega odbora samo zaradi tega, ker je poklonil šentiljskemu Sokolskemu društvu poldugi oral občinskega sveta, na katerem si bo zgradilo lasten dom, in ker je vnesel v proračun krajevnega šolskega odbora znesek 10.000 Din kot prispevek za gradnjo Sokolskega doma, ki naj bi služil obenem tudi za šolsko telovadnico. Št. Ilj ima dve šoli, toda no bena nima prostora za telovadnico, kjer bi se nad 500 otrok tudi telesno vzgajalo. Ko sta občinski in krajevni šolski odbor storila ta sklep, sta pač imela pred očmi zakon o telesni vzgoji naše šolske mladine. Tudi je hotel občinski odbor v tem pogledu slediti vzgledu drugih podeželskih občin, ki žrtvujejo vsako leto iz svojih rednih proračunov za Sokolske domove večje vsote.

Nadalje očitajo volilni agitatorji mlademu g. Baumanu, bivšemu odborniku občinske uprave, forsiranje cestne razsvetljave. To idejo je sicer sprožil duhovni svetnik g. Vračko in je bil mladi g. Bauman le tisti, ki se je v občinskem odboru potegoval za realizacijo župnikovega načrta, ki bi bil nedvomno za obmejni št. Ilj velikega kulturnega pomena.

HUD VOLILNI BOJ.

Čim so bile nove volitve razpisane, je šla takoj na delo politična krajevna organizacija JRZ. Sestavila je listo, z nosilcem z g. Swatyjem, dolgoletnim šentiljskim županom. Proti tej listi so sestavili gospodarsko listo z nosilcem g. Karlom Herzogom, bivšim županom občine Ceršak in kot tretjo, delavsko listo z nosilcem g. Rudolmom Hamrom, trgovcem iz Ceršaka. »Slovenčeva« natolcevanja, da je predstavnik liste JNS mladi g. Bauman in da je po drugem »Slovenčevem« popravku predstavnik in nosilec liste JNS g. Herzog, so demagoška in izmišljena, ker ni bil nosilec liste JNS niti Bauman niti Herzog, ker JNS sploh ni postavila svoje liste.

Če ljubljanski »Slovenec« namiguje, da so na Herzogovi listi »zloglasni« pristaši in odborniki JNS, pa povemo mi šentiljskim volilcem javno, da ima tudi JRZ na svoji listi dva eksponirana nasprotnika bivše SLS in člana krajevene organizacije JNS, in sicer gg. Gabrijela Sfiligoja, poštnega upravitelja ter posestnika Melhiorja Zupana.

Ogabna volilna gonja pristašev JRZ proti Herzogovi in Hamrovi listi pa je imela za posledico kompromis med obema nosilcema. Sestavljena je kompromisna lista z nosilcem g. Hamrom, ki je tudi že vložena. Zanimivo je in morebiti edinstven primer v volilnem boju, da je na listi JRZ, ki jo je sodišče potrdilo vkljub protestu, skoro »s a m a ž l a h t a«.

KMETSko-DELAvsKA LISTA.

Kompromisna lista predstavlja večino

ma kmete, obrtnike, delavce in viničarje. Nosilec kmetsko-delavske liste je trgovec g. Hamer, domačin, poštenjak in vnet borec za delavske pravice, ki uživa vse zaupanje med delavstvom; zelo ga cenijo zaradi njegove poštenosti in odkritosrčnosti tudi vsi ostali sloji. Njegov namestnik bivši župan občine Ceršak g. Karl Herzog pa uživa velik ugled pri kmetih, saj je ob vsaki priliki odločno in uspešno branil njihove interese, in se nevstrašno boril za narodnost obmejnegal št. Ilja.

Kmet in delavec morata ramo ob ramo in v potu svojega obraza ustvarjati svoj položaj, zato pa je tudi parola kmetsko-delavske liste, da morata le kmet in delavec odločevati v občinskem gospodarstvu, ki se v prav nič ne razlikuje od njunega. Kmetsko-delavska lista predpostavlja v občinskem odboru pametno gospodarstvo, ne pa politike. Zato bo vsak zaveden in resen šentiljsčan v nedeljo, dne 19. t. m. oddal brez pomisleka svoj glas za kmetsko-delavsko listo.

Omenili smo že, da se je šentiljska JRZ zagnala v volilni boj z vso silo. V tem boju pa ne štedi z demagogijo in golimi lažmi. Posluhuje se načina, ki ga doslej še nismo poznali. Pri vsem tem ji pridno pomagata tudi ljubljansko radikalno glasilo »Slovenec«. Tako je v zadnji nedeljski številki napisal mariborski podžupan g. Franjo Žebot daljši članek naravnost žaljive vsebine za mnoge javne šentiljske delavce. Nočemo odgovarjati g. Žebotu, ki ga kot šentiljskega rojaka spoštujemo in se tudi ne čudimo njegovim demagoškim zavijanjem, ker je vsakomur jasno, s kakšnimi nameni je napisal omenjeni članek v »Slovencu«. Nekaj pa je, kar si ne dovolimo očitati od g. Žebota, in sicer, ko nam očitá, da smo zavrgli načela svojih očetov in da smo stopili v krog onih, ki jim ni svetlo niti več čisto slovensko rodoljublje. S tem nam skuša g. Žebot javno očitati, da je bilo vse naše delo zadnjih let po osvobojenju brez uspehov in škodljivo nacionalni stvari obmejnegal št. Ilja. Nimamo namena, da bi v ogabni politični volilni borbi kazali na lepe sadove našega nacionalnega in kulturnega dela, vprašamo pa g. Žebota, čegava je zasluga, da je bila ukinjena nemška manjšinska šola v št. Ilju in kdo je ustanovitelj raznih patriotskih organizacij, ki so krepile obmejno nacionalno zavest, ki so bile budno na straži in ob vsaki priliki opozarjale merodajne činitelje na razdiralno delo naših sovražnikov ter ob vsaki priliki zahtevale odpomoči od države. V svojem delu za nacionalno stvar se ne pustimo žaliti od nikogar in tudi ne od g. Žebota, ki bo mogoče drugič napisal v »Slovencu« šentiljskim volilcem kaj o raznih koncesijah in intervencijah, ki jih je JRZ dala in izvršila tistim, ki so vse drugo prej, kot pa Jugoslavlani.

plastika, ki je prodrla pred kakimi 50 leti posebno v Nemčiji. Znana je Labanova šola v Berlinu. Razlika med plastiko in klasiko je ta, — da je klasika forma a plastika problem. Relativno mora imeti večje umetniške zmožnosti plastičar kakor pa klasičar. Ne tehnično, pač pa idejno, intelektualno. Plastika izražava notranje doživljanje in prikazuje duševno stanje. Zato je pri plastiki neobhodno potrebna tehnika rok in mimika obraza. dočim se v plastiki polaga važnost večinoma na tehniko nog, eleganco, umerjenost. Most med plastiko in klasiko so karakterni plesi in groteske. Ti plesi morajo imeti klasično tehniko, a predvsem temperament. Karakterni plesi večinoma prikazujejo dušo naroda (španski, tatarski plesi, čardaš). To so tri glavne smeri plesne umetnosti, ki stojijo na zasluženem umetniškem nivoju. Imamo še tako zvene jazz plese, ki pridejo v poštev v raznih revijah, jazznih operetah in varijetajih (step, karioka, kcentrik itd.). To nam je dala Amerika v svojih zvočnih filmih. A to je stvar mode, brez problema, brez tradicije. Glavno so le lepe noge.

Poedine plesne točke se bodo ob tej priliki izvajale z dekorom. —ut—

Ptujske novice

Smrtna kosa. V Ptuj je umrl Franc Plavčak, zasebnik v starosti 64 let; v Sp. Velovlaku pa Marija Pihlerjeva, uglebna posestnica, stara 64 let. — N. v m. p.

Nevaren sosed. — Posledica sovražstva. Sovražstvo gojiti proti svojemu bližnjemu, je ostudna in grda lastnost. To je pokazal dogodek, ki se je odigral tedni v Sovjaku pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Alojzija Doklova, stara 39 let, posestnica v Sovjaku, in njen sosed Jurij Šešerko, živita že dalje časa v sovražstvu, ki je nastalo zaradi sporne meje na njunem skupnem posestvu. Prepri in prerekanja so bili zaradi tega spora na dnevnem redu. Kljub temu pa do dejanskega spopada doslej še ni prišlo, ker se je Doklova znala spretno izogibati, ali pa so spopad preprečili ostali sosedje. Ker Šešerko svoji sosedji s prepri ni mogel priti do živega, je izdelal satanski načrt, da se maščuje nad Doklovo. V soboto, dne 4. t. m. se je skrivno oboženo z nabito lovsko puško v zasedo ob poti, ob kateri je vedel, da Doklova pride na povratku iz vasi na svoj dom. Šešerku ni bilo treba dolgo prežati, ko se je Doklova pojavila in mirno korakala, ne slutet nič hudega, proti svojemu domu. Ko je bilo razdalje med njima le nekaj korakov, je nenadoma počil strel, ki je zadel žrtev naravnost v hrbet. Od strele zadeta je Doklova omahnila in obležala v mlaki krvi. Na strel in krik so prihiteli domači in nudili svoji gospodinjji prvo pomoč, nakar so jo nemudoma prepeljali v ptujsko bolnišnico. Njeno stanje je nevarno, ker ima globoko v hrbtu 32 šiber. Orožniki so nevarnega soseda, ki je po oddanem strelu na svojo žrtev pobegnil, prišli in mu tudi puško zaplenili. Za svoje zahrbtno in ostudno dejanje bo dajal račun pred sodiščem.

Potres smo čutili v Mariboru

Včeraj ob 17.23 so Mariborčani začutili tresenje, ki je trajalo približno 10 sekund. Obenem se je čutilo tudi rahlo podzemno bobnenje. Ljudje, predvsem oni, ki so bili v stanovanjih, so ob precej močnih potresnih sunkih prestrašeno obstrmeli in so se takoj zavedli, da gre za potres. Omare, stoli, mize in drugi pohištveni predmeti so se zazibali. Tudi v naši redakciji smo izdatno čutili posledice potresnih sunkov. Ljudi so po ulicah živahno komentirali pojav potresa, ki je prišel baš v času napovedanega luninega mrka, ki ga pa Mariborčani radi oblačnega neba niso mogli opazovati. Potresa pa nismo čutili samo v Mariboru. Tudi v Ljubljani so ga čutili in na Gomilskem, kjer sta bila dvakrat po dva potresna sunka, ki sta trajala približno 4 do 5 sekund. Pa tudi iz Gradca, Deutschlandsberga, Stainza, Lignice in Špila so prispela poročila o potresnih sunkih, vendar se potresni epicenter še ni točno ugotovil. V Mariboru, Ljubljani in Gomilskem ni povzročil potres nobene škode.

Kulturni razgledi

Operno-baletni večer v gledališču

Nastop treh članov beograjske opere

V petek, dne 10. t. m. bodo nastopili v gledališču trije gostje. Beograjska operna prvakinja Evgenija Valjani bo pela izbrane arije in speve iz oper »Carmen«, »Mignon«, »Trubadur« itd. Valjanijeva deluje že pet let v beograjski operi in je pela s Šaljapinom. Studirala je na milanski Scali, v Firenzi in Turinu ter si je s svojim krasnim mezosopranom kmalu pridobila sloves in priznanje.

V baletnem delu programa pa nastopita solistinja beograjskega opernega boleta Rusinja Irena Stubška, ki se je učila pri ge. Poljakovi, ter naš mariborski rojak Boris Pilato, baletni solist beograjske opere, kjer deluje dve sezoni z lepim uspehom. Na njunem sporedu so

moderne, klasične, plastične in karakterne baletne točke, zasnovane na muziki raznih Chopinovih, Griegovih, Beethovnovih, Debussyjevih in drugih skladb.

V lažje razumevanje celotnega baletnega sporeda bi podali nekaj informativnih pojasnili o baletni umetnosti.

Baletna umetnost je žalibog pri nas še precej nerazvita, čeprav obstoji že par sto let. Zibelka starega ali klasičnega boleta je Rusija (stari carski balet!). Klasična zahteva neizmerno tehniko in muzikalnost. Pri plesalkah pride večinoma v poštev plesanje na prstih — šene, foaete, arobeske, batunan itd. Pri plesalcih pa skoki — gabriol, granzete, pirruete v zraku itd. Pravo nasprotje klasični pa je

Mariborske in okoliške novice

Z avtom 20 m globoko proti Dravi

Avtomobilska nesreča v Studencih, ki bi mogla imeti usodne posledice — Uta, ki je trem rešila življenje

Včeraj popoldne okoli 3. ure sta bila na prijateljskem obisku v gostilni »Novi svet« g. Ivana Klanečka v Gosposvetski ulici v Studencih mariborski tovarnar Oton Ehrlich iz Maribora in gostilničarški sin Anton Pesek iz Zgornjega Radvanja. Bilo je okoli 3. popoldn, ko sta se poslovila in stopila v avto, da se odpeljeta. Povabila sta v avto tudi gostilničarico ženo Katarino Klanečkovo. Avto je zdrčal proti dravskemu nabrežju in ob ostrem ovinku zdrknil s ceste po strmini dravskega nabrežja proti Dravi. Bogve, kaj bi se bilo zgodilo, ko bi se v približni strminski globini 20 m ne nahajala lesena z opeko krita uta Jakoba Uraniča. Avto je z vso silo zgrmel v uto, da je zahreščalo in da se je s silovitimi sunkom omajana uta podrla in po-

rušila. Pač pa je ob tem avto obstal in se razbil, vsi trije potniki pa so poškodovani obležali. V trenutku se je zgrnila v bližini množica ljudi, ki so prihiteli na pomoč in skušali pomagati. Pribrzeli so mariborski reševalci in vse tri ranjene prepeljali v mariborsko splošno bolnišnico, kjer so zdravniki takoj stopili v akcijo. V bolnišnici so ugotovili, da je zadobil Oto Ehrlich kontuzijo na glavi, poškodbe na obrazu in obeh rokah. Nekoliko hujše se je poškodoval Pesek, ki si je zlomil levo nogo pod kolonom in precej nevarne poškodbe na obrazu. Klanečkovi pa se je radi silovitega sunka zlomila nosna kost. Takojšnja zdravniška pomoč je vse poškodovance rešila večje nevarnosti. Ehrlich je danes jutraj že zapustil bolnišnico.

Ustanovni občni zbor mariborske gasilske župe

V Gasilskem domu na Koroški cesti je bil sinoči ustanovni občni zbor gasilske župe Maribor, ki so se ga udeležili tudi predstavniki nekaterih mariborskih oblasti. Občni zbor je otvoril tajnik Gasilske zajednice dravske banovine g. Stanko Pristovšek iz Ljubljane. V svojem pozdravnem nagovoru je med drugim naglasil, da bo z ustanovitvijo mariborske gasilske župe dana možnost lepšega razvoja gasilstva in da bodo tudi lažje izvedljivi enotni načrti. Tudi je tajnik g. Pristovšek iskreno čestital društvu, ki bo letos proslavilo 65letnico svojega obstoja.

Sledile so volitve upravnega in nadzornega župnega odbora. Za starešino mariborske gasilske župe je bil izvoljen g. Bogdan Pogačnik, za podstarešino g. Alfonz Kessler, za tajnika g. Franjo Kramberger, za blagajnika g. Josip Černy, za člane uprave gg. Josip Alt, Anton Benedičič, Hinko Kessler in Franc Ramšak. V nadzorni odbor so bili izvoljeni gg. Josip Blažič, Karl Grušovnik, dr. Kovačec, Hugo Marušig in dr. Sekula.

Po končanih volitvah je povzel besedo novo izvoljeni starešina g. Pogačnik, ki se je zahvalil za zaupanje ter v kratkih in jedrnatih izjavah razvil program novega človekoljubnega dela. Z občnega zbora se je poslala vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II., pozdravne brzojavke pa pokrovitelju jugoslovanskega gasilstva kraljeviču Tomislavu, ministru za telesno vzgojo, banu dravske banovine in starešini Gasilske zajednice.

Bolgarski teden v Mariboru

Slovenci smo že od nekdaj izraziti prijatelji bolgarskega naroda, vendar pa bi se lahko zdelo, da v zadnjem času zaostajamo za brati Srbi. Ti so namreč prevedli že celo vrsto bolgarskih del, izdali več spisov o Bolgariji, pridobili jugoslov.-bolgarskim ligam na stotine novih članov in priredili več obiskov v Bolgarijo. Mariborčani hočemo povdariti svoja bratska čustva do Bolgarov, opozoriti na nje merodajne kroge in bolgarsko javnost s posebnim bolgarskim tednom od 12. do 19. t. m. V nedeljo 12. t. m. je ob 11. uri v veliki kazinski dvorani svečana otvoritev umetniške razstave 80 del priznanih bolgarskih umetnikov iz Sofije. Razstavo otvoril minister n. r. dr. V. Kukovec, predsednik Jugoslov.-bolgarske lige. Razstavo priredi naša liga s sodelovanjem mariborskega umetniškega kluba »Brazde«. Odprta je samo do nedelje 19. t. m. V ponedeljek 13. t. m. predava prof. J. Sedivy o novejši bolgarski književnosti, v sredo 15. t. m. pa o najnovejši bolgarski književnosti, obakrat z mnogimi prekrasnimi skulpturnimi slikami v Ljudski univerzi ob 8. uri zvečer. V četrtek 16. t. m. je ob 8. uri zvečer pri Orlu družabni sestanek članov Jugoslov.-bolgarske lige in prijateljev bolgarskega naroda. Ta večer ni vstopnine. Za uvod

nas seznani gđc. M. Rozmanova o bolgarskem šolstvu, po predavanju je debata in razgovor o delu naše lige v tekočem letu. V petek 17. t. m. predava g. akademski slikar Hegedušič iz Zagreba o bolgarski umetnosti. V soboto 18. t. m. je v gledališču premiera izredno duhovite veseloigre Zlati rudnik, ki jo je spisal najboljši sodobni bolgarski dramatik Štefan Kostov in jo je prevedel nalašč za bolgarski teden prof. J. Sedivy. Vsi prijatelji bolgarskega naroda iz Maribora in okolice iskreno vabljeni.

„Ubij staro, da bova prosta!“

Tako je včeraj popoldne dejala 25letna Roza svojemu zaročencu Martinu. Oba sta bila namenjena, da pojdetta v divji zakon, čemur pa se je njena mati, 51letna vdova, protivila. Zato je prišlo včeraj okoli 17. ure v njenem stanovanju na Pobrežju v Delavski ulici do strašnega dogodka. Martin je vdril v stanovanje 51letne vdove in jo napadel. Z vso silo je tresel nesrečnico štirikrat z glavo ob zid, da je nezavestna obležala. Toda to še ni bilo dovolj. Nezavestno ženo je podijavanc ponovno pograbil in jo je še nekajkrat vrget ob tla, da je reva zadobila poškodbe po vsem telesu. Šele gospodar in sosedje so revico rešili iz rok krutega napadalca. Takoj so jo reševalci prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer je ležala vso noč v popolni nezvesti in se je nesrečnica šele danes zavedla. Zdobila je hud pretes možganov poškodovana pa je tudi lobanja. Z operacijo ji bodo skušali rešiti življenje.

Iz zdravniške službe. Banovinski uradniški pripravnik zdravnik dr. Marian Rozman je iz tukajšnje splošne bolnišnice premeščen v javno žensko bolnišnico v Novem mestu.

Stare mariborske korenine legajo v grob. Umrli sta zasebnik Ivan Lorber, star 83 let, stanujoč v Slovenski 40, in posestnica Marija Slokanova, stara 69 let, stanujoča na Pobrežju, Aleksandrova 77. Žalujemo naše toplo sočutje!

Spominski večer za pok. F. Grafenauerjem, voditeljem koroških Slovencev, je imel v sredo zvečer v sejni dvorani pri »Novem svetu« tukajšnji marljivo delujoči Klub koroških Slovencev. V dvorani je bila okrašena slika velikega pokojnika, pred sliko pa je brlela lučka. Večera, ki ga je s toplim nagovorom otvoril in vodil zaslužni klubov predsednik g. Hochmüller, se je udeležilo lepo število zavednih v Mariboru bivajočih koroških Slovencev in drugih odličnih nacionalnih delavcev. Spominski govor je imel klubov podpredsednik prof. dr. Janko Kotnik, ki je orisal trnjevo življenjsko pot neustrašenega narodnega borca za svobodo koroških Slovencev F. Grafenauerja. Sledilo je zatem predavanje prof. Mlakerja o avstrijskih Slovencih in narodnomanijskem problemu.

Mariborčani se pravdajo. Poučna je statistika, ki se tiče poslovanja tukajšnje sreskega sodišča v preteklem letu, in sicer v civilnih pravnih: Pri I. oddelku (sodnik g. Senica) je bilo 946 tožb na

500 dinarjev, 446 izpod 500 dinarjev, 33 meničnih, 1214 opominjevalnih tožb, 117 poravnjav ter 197 kontradiktornih sodb in 708 sodnih odpovedi. Pri II. oddelku (sodnik g. Štukelj) je bilo v preteklem letu 1181 tožb nad 500 dinarjev, 321 tožb izpod 500 dinarjev, 58 meničnih, 1300 opominjevalnih tožb, 159 poravnjav ter 152 kontradiktornih sodb. Pri III. oddelku (sodnik g. dr. Adamič) je bilo 1113 tožb nad 500 dinarjev, 297 izpod 500 dinarjev, 49 meničnih, 1237 opominjevalnih tožb, 160 porav ter 136 kontradiktornih sodb.

Občni zbor društva Nanos bo v nedeljo, dne 12. t. m. ob pol 10. uri dopoldne v mali dvorani Narodnega doma. Na občni zbor so vabljeni vsi člani in prijatelji društva. Na dnevnem redu občnega zbora so zelo važne točke.

»Staribor« ima svoj tamesečni sestanek dne 16. januarja 1936 v restavraciji Narodnega doma v Mariboru. Vsi člani Staribora, oziroma pred- in medvojni mariborski Slovenci, se naprošajo, da pripravijo in predajo pismeno ali ustmeno poročila o narodnem udejstvovanju ter o razmerah v Mariboru pred in delno pri prevratu. Pri tem sestanku bo prvo tozadevno predavanje. Sestanka se udeleži zgodovinar g. profesor Baš.

Koncert Romana Klasina predstavlja značajno in zanimivo umetniško manifestacijo v nizu nastopov naših mladih glasbenikov, ki jih prireja Glasbena Matica v Mariboru. Na sporedu koncerta, ki se vrši 16. januarja v Grajskem kinu, so sama izbrana dela, ki morejo zadovoljiti v polni meri vsakega še tako razvajanega poslušalca. Naj ne bo zato nikogar, ki bi si ne oskrbel pravočasno vstopnic, ki so po popularnih cenah v predprodaji pri blagajni Grajskega kina od 10. do 12. ure in od 16. ure dalje.

Javna šahovska simultanka g. Iva Lešnika bo definitivno 18. t. m. v Gambri-novi dvorani. Pri simultanki bodo sodelovali šahisti mariborskih in okoliških klubov. V kratkem po tej simultanki bo sta oba tukajšnja železničarska šahovska kluba priredila javno slepo simultanko g. Lešnika na 12 deskah.

Mariborska podružnica Slov. plan. društva je darovala v počastitev spomina pokojnega očeta svojega predsednika inž. Šlajmerja, primarija in univ. prof. dr. Ede Šlajmerja, 200 Din Protituberkulozni ligi v Mariboru. Prisrčna hvala!

Senzacionalen program v Veliki kavarni! Mali »Naci« in velika »Margita«.

Nočno lekarniško službo imata danes v četrtek Albaneževa in Minašikova, jutri v petek Maverjeva in Sirakova lekarna.

Po stopnjicah... Snoči je padla po temnih stopnicah 40letna gostilničarka Antonija Kaubejeva iz Limbuša. Padla je tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo ter si poškodovala hrbtenico in glavo. Zdravi se v mariborski bolnišnici.

Trič. K neki mariborski trgovki je prišla Pavlina K. in ji predložila potrdilo nekega društva, da sme vzeti na društveni račun več metrov blaga, kar je tudi dobila. Toda ugotovili so, da je Pavlina prišla na nepošten način do štam-pilke. Zadevo ima v rokah policija.

Kokoške in čebele. Pred tukajšnjim malim kazenskim senatom, ki mu je predsedoval s. o. s. Lenart, se je moral zagovarjati 24letni delavec Franc Majerič, ker je v avgustu 1935 ukradel petim posestnikom okoli Sv. Trojice in Oseka v Slov. goricah kokoši in panje čebel. Sen-at ga je obsodil na 4 mesece strogega zapora in triletno izgubo častnih državl-janskih pravic.

Vlomilske zadeve. Pri posestniku Jakubu Trstenjaku v Zgornjih Verjanah so vlomili v stanovanje, odnesli uro, nekaj perila in gotovine ter 30 kg svinjine. Za storilci marljivo poizvedujejo.

Kolesa... Včeraj je nekdo ukradel kolo ključavničarskemu pomočniku Alojzu Vapotiču iz Jelenč. Kolo je znamke »Roster in nima evid. številke. Isti dan je bil ob kolo tudi trgovec Franc Hvalec iz Jurčičeve ulice. Odpeljali so mu kolo »Lipuš« z evid. št. 96.728.

Falzifikat. V neki tukajšnji trafiki je prišel v promet dobro ponarejen 20dinarski kovarec, ki ga je zaplenila policija.

Denarnica z zlato verižico se je izgubila včeraj proti večeru pri tobačnem paviljonu naproti trgovine Bat'a. Proti

GRAJSKI KINO Telefon 22-19

Samo še od danes naprej

„Žena je nezvesta“

V glavni vlogi Joan Crawford in Clark Gable. Naš prihodnji film »Sequoia«, film kakšnega še ni gledalo človeško oko.

Kino Union. Danes nepreklicno zadnji-krat Jan Kiepara »Ljubljenev vseh žena«. Sledi »Pri belem konjičku«.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 9. januarja ob 20. uri: »Blodni ognji«. Poslovilna predstava Vladimir-ja Skrbinska. Izven.

Petek, 10. januarja ob 20. uri: »Operno-baletni večer E. Valjanijeve, I. Stup-ske in B. Pilata«. Izven.

Sobota, 11. januarja ob 20. uri: »Vest«. Red C. Znižane cene. Zadnjič.

Nedelja, 12. januarja ob 15. uri: »Maj-da«. Znižane cene. — Ob 20. uri: »Be-neška noč«. Globoko nžizane cene. — Zadnjič.

Obiščite poslovilno predstavo Vladi-mirja Skrbinska drevi v gledališču! Od-lični igralec in režiser se poslovi v ulo-gi Dušana v Šorlijevi drami »Blodni ognji«. Režija je Skrbinska, vodilne uloge igrajo razen njega Kraljeva, Ras-bergerjeva, Furijan in Grom.

Trije člani beograjske opere nastopijo na operno-baletnem večeru v petek 10. t. m. To so prvakinja beograjske opere in bivša dolgoletna članica milanske »Scale« E. Valjani ter solista beograjskega baleta I. Slupski in B. Pilato, po rodu Mariborčan. Spored obsega solisti-čne plesne ter operne arije. Blok: ne ve-ljajo.

Fritz Berger je danes poleg Haralda Kreutzberga najbolj uvažen plesalec, ki je na plesnem kongresu l. 1934. na Dunaju prejel zlato kolajno za ples »Ti-ran« in »Argentinski ples«. S tema dve-ma plesoma nastopi tudi v mariborskem gledališču na plesnem večeru Katje De-lakove, na katerem nastopi tudi švicar-ska plesalka S. Weber ter plesna skupi-na K. Delakove. Plesni večer bo 15. t. m.

nagradi v višini zneska, ki se je nahajal v denarnici, naj se denarnica vrne v trgovini H. Saxa na Grajskem trgu.

Vlom pri belem dnevu. V hišo Ivana in Marije Danko v Limbušu tik za stu-denškim gozdom so vdrli pri belem dne-vu drzni rokomavhi ter odnesli poleg raznih predmetov še 400 dinarjev goto-vine. Danko je prizadet za okoli 2000 dinarjev. Studenški orožniki vršijo re-meljite poizvedbe.

Kako bo z vremenom. Še vedno ni-kakšnega izgleda za bistvene vremenske spremembe. Tako zatruje dunajska vre-menska napoved.

ODPOR PROTI KOLONTAJEVI.

Sovjetska Rusija je imenovala ob vsto-pu v Društvo narodov tudi nekatere svoje delegatke v razne komisije te mednarodne ustanove. V komisijo za za-ščito mladine je prišla znana zagovor-nica svobodne ljubezni Kolontajeva. Nad tem se zelo zgražajo nekateri švicarski listi, češ, da se je ta članica komisije, ki ji je poverjena skrb za mladino, kot ljubica terorista Dybenka udeleževala vseh krvavih orgij na Ukrajini. Pozneje je bila predsednica komunistične ženske zveze in na III. kongresu te zveze je v svojem pozdravnem govoru izjavila med drugim: »Ne poznamo nobene razlike med poročeno ženo, ki jo živi njen mož in med vlačugo, ki jo živi možki. Za republiko delavcev je vseeno kako se da ženska preživljati, kajti oba načina sta enaka čim izgine stara oblika dru-žine, neporabna za komunistično družbo. Najbolje bi bilo, če bi otroke po rojstvu vzel staršem in jih spravili v državna zavetišča. Tam bi jih delavska država vzgajala po svojih načelih, bdela bi nad njimi po Leninovih in Marxovih načel-ih, žene bi se pa lahko preživljale brez skrbi po naravnih načelih svobodne lju-bezni.«

Spominjajte se CMD

EVGENIJ SABANOV:

Maščevanje profesora Kabaja

ROMAN

Mehanični mož je leno odprl oči, nato molče vstal ter sledil svojemu mojstru v laboratorij. Kakor noben dogodek v življenju, tako ga tudi ta ni vrgel iz ravnotežja, kakor je čustvenega profesorja. Mehanično je poslušal, gledal in pritrdil in naposled dejal prav tako suho:

»Tako preprosta reč, pa smo rabili toliko časa, da smo jo odkrili.«

»In sedaj imamo vse, kar hočemo«, je vzkliknil profesor. »Se zavedate pomena te noči? Veste, da je sedaj usoda človeštva v naših rokah?«

»Vsekakor...«

»Z orjaki, ki jih ustvarimo, ga lahko osrečimo ali pa uničimo.«

»Da.«

»Kaj bi storili vi: bi ga osrečili ali uničili?«

»Vseeno...«

»Vam ne bi bilo prav nič žal, ako bi vzgajali toliko pošasti in jih poslali nad svet, da bi vse pokončale?«

»Čemu?«

»Sijajen dečko! Tedaj ostanete vedno moj sodelavec, sodelavec pri delu, ki se šele prične. Pokazali bomo dvonožcem,

ki si pravijo ljudje, kaj zamore zasmejavani profesor Hilarij Kabaj. Sedaj pa pojdite in zopet ležite. Meni danes ni do počitka, samo zraka si želim.«

Profesor Hilarij Kabaj je odšel ven na vrt. Pod oblačnim nebom se je počasi porajalo predjesensko jutro. Bilo je hladno, dasi še mrzlo. Kabaj seveda ni videl ne oblakov ne mračne zore in tudi ne okolice, ki ga je obdajala. Videl je samo svoje odkritje. Globoko pogreznjen v svoje misli je begal po vrtnih stazah in po parku. V duhu je gledal dan, ko se bodo s samotnega Maklena odpravile v svet prve živalske pošasti in grozo ljudi za gozdovi in gorami, ko jih bodo zagledali. Potem se bodo vrste teh pošasti množile, napadale bodo gozdove, polja, travnike, vrtove, živali in ljudi ter vse uničevale. Ogromni glodalci bodo žrli rastlinstvo, muhe, obadi in komarji bodo kakor vampirji pili kri živalim in ljudem. Napadale jih bodo na tleh velkanske zveri, a iz zraka se bodo spuščale orjaške ujede. Po upoštevanem svetu se bodo plazile strupene kače, krti bodo razirali ceste in mesta, hrošči in mrav-

ljinci rušili stavbe... Zgodilo se bo, kar ni nihče nikoli pričakoval: nad svetom in človeštvom bodo zavladale dotlej nenevarne živali brez razuma, in ko bodo zavladale in v svojem nenasitnem pohlepu vse uničile, da bo ves svet ena sama strahotna puščava, bodo še same pocrkale od lakote. Tedaj bo konec vsega... Planet Zemlja, nekoč bivališče človeštva, ki je trdilo, da je po duši in telesu Bogu enako, se bo vrtil mrtev okoli solnca, kakor njegov nemi spremljevalec mesec.

Duh profesorja Hilarija Kabaja je videl v vseh podrobnostih podobe bodočih dogodkov, kadar bodo dorasle njegove pošasti. Človeštvo se bo obupno borilo proti njim; mobiliziralo bo vse vojske in jih oborožilo z vsem modernim orožjem, toda zaman. Pošasti bodo močnejše in strahotnejše in že njihovo uničenje rastlinstva bo pomenilo človeštvu smrt od lakote. Ako morejo male kobilice v nekaj urah opustošiti cele pokrajine, kadar se pojavijo v velikih rojih, kakšno bo šele uničenje roja velikank? In kako se bo človeštvo borilo proti orjaškim bolham, tem sedaj malim bitjem s svojim telesom sorazmerno ogromne moči in naglice, kadar bodo dosegle velikost slonov? Kadar bodo skakale sto in sto metrov daleč in napadale neznansko hitro največje živali in jim z neverjetno naglico izpile kri!

»Da, moje nocojsnje odkritje pomeni uresničenje tudi najsmelejših, najfantastičnejših sanj«, si je dejal. Nenadoma pa je treščilo v njegovo veselo razpoloženje praktično vprašanje: »Toda kje in kako bo mogoče vzrediti toliko teh velikank? In — se bodo ti velikani tudi sami dalje množili v takih oblikah in obsegih?«

Na prvo vprašanje si je odgovoril z vero v dr. Servacija Evarista, ki bo s svojimi denarnimi sredstvi lahko omogočil ureditev tako ogromnih vzrejalnic živalskih orjakov, da bodo zadostovali za zmago v boju s človeštvom. Na drugo vprašanje pa ni vedel odgovora. Odgovoriti bo morala le narava sama.

Črno noč je že zamenjal mračni dan, ko se je profesor Hilarij Kabaj predramil iz svojih fantastičnih premišljevanj in se spomnil dr. Servacija Evarista. Odhitel je z vrta, da ga poišče in mu sporoči veliki nočni dogodek. Našel ga je v njegovi knjižnici, kjer je slonel sklonjen nad nekimi filozofskimi spisi. Ko mu je odkril svojo skrivnost, je mumijasti doktor skoro ponorel od veselja. Objel je profesorja, ga pritiskal divje k sebi in potem skoraj zbežal z njim v laboratorij, kjer sta dolgo izmenoma strmela v cev mikroskopa, razpravljala in kovala načrte.

(Se bo nadaljevalo.)

Ja življenja in sveta

Osamosvojitve albanskih žena

Reforme kralja Ahmeda Zogu — Kraljeva sestra Senije na čelu emancipijskega gibanja — Tečaji za analfabetke

Pri vladstvu albanskega kralja Ahmeda Zogu so se spočele reforme, ki kažejo prizadevanje, kako dvigniti socialni položaj albanske žene. Novi zakon albanski dajajo ženi iste pravice kakor moškemu. V teku zadnjih let se je ustanovilo v Albaniji večje število specialnih ženskih šol. Med temi šolami so tudi srednje šole, na katerih se vzgajajo albanske mladenke za visokošolski študij v inozemstvu.

Posebna borba gre proti zastiranju ženskega klica. Ob neki priliki je kralj Zogu pred nedavnim v nekem svojem govoru priporočal albanskim ženam, da se vrnejo k »lepim navaadam in običajem prednikov«. Obenem je izjavil kralj Zogu, da naj bo ženska mladina deležna istega pouka kakor moški. Predvsem albanska mladina pa je bila, ki je započela velikopotezno akcijo in propagando proti zastiranju ženskega klica. Mladinska zveza mesta Elabasan je priredila posebno zborovanje, na katerem so se pozvale albanske žene, da se pojavijo na ulicah in javnosti nezastritega obraza. Temu pozivu se je odzvalo veliko število žena. Omenjeno zborovanje se je sprevrglo v navdušeno manifestacijo za nezastrite ženske obraze.

Važna je tudi odločba vlade, da so državne službe ženskam prav tako dostopne kakor moškim. Značilen je odlok ministra notranjih zadev Ethema Tota, ki

globoko posega v življenje in običaje albanskega naroda. Kakor marsikje na balkanskem polutoku, tako je na pr. tudi tukaj sedel mož, ko se je podajal na trg, visoko na konju, žena pa je stopala peš ob strani. V omenjenem odloku pa določa notranji minister Toto, da je ta navada tujeja izvora in da ne odgovarja albanski miselnosti o spoštovanju žene, radi česar se mora ta navada odpraviti.

V ospredju borbe za osamosvojitve in emancipacijo albanske žene pa stoji sestra albanskega kralja Zogu kneginja Senije. Ona je protektorica albanske ženske organizacije. Pred nedavnim je naslovila na albanskega ministrskega predsednika javno pismo, v katerem ga spodbuja k akciji, da se albanska žena reši kvarnih in albanskemu duhu tujih navad, ki albansko ženo ponižujejo, in da je z odkrivanjem dolžnosti albanske žene v domoljubni in človekoljubni smeri pripraviti novo, srečno življenje. Tudi je važna odredba prosvetnega ministra, da se organizirajo posebni tečaji, namenjeni tistim albanskim ženam, ki ne umejo brati in pisati. Obenem pa naj bi se v teh tečajih poučevale albanske žene v higieni in uvajale v racionalno gospodinjstvo.

Sistematično reformno delo v Albaniji je želo doslej prav lepe uspehe v cilju, da se albanska žena osvobodí okovov temne preteklosti.

sedna plemena nazivajo pripadnike tega svojevrstnega rodu »Vaivai«. Imajo vse telesne posebnosti Indijancev, njihova koža pa je popolnoma bela. Sosedje, s katerimi se nikdar ne mešajo, se jih precej bojijo, ker jih odlikujejo vojaške sposobnosti. Ne kadijo in ne pijejo, živijo samo za svojo skupnost. Njihove žene in dekleta so izredno lepe. Njihove zemlje, ki se označuje kot Dukokenko, ne sme pod grožnje smrtnih kazni prestopiti nobeden Indijanec. Na silno visoki stopnji so keramični izdelki, v katerih se zrcalijo sledovi stare južno-ameriške kulture pred osvojitvijo po Evropejcih.

Pritlikavci.

V provinci Tuang Binh v Anamu je odkril francoski raziskovalec Tregouet novo raso pritlikavcev. So približno meter visoki, telesno dobro raščeni z lepimi, normalnimi obraznimi potezami. So pa silno plahi in bojazljivi ter stojijo še na izredno nizki kulturni stopnji.

Vedno kompanjona.

Dva gospoda sta pri notarju napravila pogodbo, da hočeta trgovino skupaj voditi. Nazadnje je notar še omenil: »Bankrota in požara pa nista še nič omenila!« Nato je eden izmed obeh kompanjonov takoj zaklical: »Tudi tukaj bova zaslužek delila!«

Mali oglasi

Službo išče

MLADO NAOBRAŽENO
DEKLE

želi za takoj kakršnokoli namestitev. Ponudbe prosim na upravo »Večernika« pod »Poštena«.

Sobo odda

ODDAM SOBO.

veliko in svetlo, lepo opremljeno, boljšemu gospodu v Strassmajerjevi ul. 28-II, stanovanje 9.

21. dražba kož divjadi

na
velesejmu 27. januarja 1936

Pošljite nemudoma blago na naslov: Ljubljana »Divja koža«
Velesejem. 100

ZAHVALA

Povodom smrti blagopokojnega

Ivana Camer

elektr.-mont. pomočnika

izrekam tem potom vsem, ki so sočustvovali z menoj, kakor tudi za številno spremstvo na pokopni-kovi zadnji poti, svojo priščno zahvalo. Priščna zahvala tudi vsem darovalcem lepih vencev in cvetja kakor tudi vsem drugim, ki so na katerikoli način počastili spomin pokojnika.

Maribor, dne 8. januarja 1936.

108

Marija Jermovšek.

Razno

KOKOSOV TEKAČ
in brisače. linolet. voščeno platno, umetno usnje v specialnih kakovostih dobavlja najceneje samo Novak. Koroska 8, Vetrinjska 7 4285

KINORESTAVRACIJA
Grajski trg 1. Prva stara vino čez ulico, belo, črno in dalmatinsko Din 9.—. Prodaja dnevno od 5.—7. ure popoldan. 96

TOMŠE, PEKRE
V nedeljo, 12. januarja pole-dina raznih klobas. Nastop pevcev. 101

Prodaj

DOBER RADNO
znamke »Nora« poceni neprodaj. Naslov v upravi »Večernika«. 105

Stanovanje

SOBO IN KUHINJO
oddam. Zrkovska cesta 24. 106

STANOVANJE
takoj oddam. Studenci, Jurčičeva 17. 104

STANOVANJE
dve sobi in kuhinjo oddam s 1. februarjem. Vpraša naj se pri hišniku, Tattenbachova 26 103

Zgubljeno

ZGUBIL SE JE PES
volčje pasme. Sliši na ime »Luxi«. Znamke 282. Odda naj se proti nagradi Boltenkova 101

Novi narodi stopajo na svetovno pozornico

Starim Egipčanom so podobni ...

Znana je takozvana Hidova ekspedicija, ki je raziskala še nepreiskane južno zapadne predele Nove Gvineje in papuanske zemlje. Tukaj ob robu Velikega oceana je ekspedicija trčila na povsem novo človeško raso svetle kožne barve. Ta rasa, doslej neznana in neodkrita, živi v neki izredno plodni dolini, obdani od visokih gor. Nje število znaša približno 200.000. Ekspedicija je po naporih raziskovanjih prispela namreč do neke doline, kjer je našla ljudi majhne postave, svetlorjave kožne barve s silno močnimi čeljustmi in fino oblikovanimi obraznimi potezami. To niso niti najmanj Papuanci, kakršne nahajamo na novogvinejskem otočju, marveč spominja njihova telesna struktura in kožna barva na stare Egipčane. Ta svojevrstni rod stoji na izredno visoki kulturni stopnji. Njegova polja pretakajo nešteti ka-

nali, ki naplavlajo polja. Pri lovu uporabljajo čisto primitivne loke z lesnimi puščicami, kajti železa v tej dolini ne poznajo. Orodje je iz kamena. Jezik tega naroda ne nalikuje nobenemu od oceanskih jezikov ali dialektov. Svoje mrtvece pokopavajo v lesenih rakvah. Ekspedicija je nadaljevala svojo pot vzhodno proti reki Turari, kjer je odkrila temno-poltno in črno laso človeško raso, ki pripada očitno papuanski rasi. Avstralska vlada je pred nedavnim poslala Društvu narodov poročilo o novo odkritem rodu sredi papuanske rase.

»Vaivai...«

Skoro istočasno je odkril neki angleški raziskovalec v neprodinem pragozdu med Brazilijo in Guayano človeški rod, ki je na sredini med belci in Indijanci. Je to neki belokožni indijanski rod. So-